

iPure^{CZ}

Apple **v úřadech** | **Top aplikace** pro Mac | **Obsidian** #1
Sítě nás **sblíží** | **Odznáčky** v Apple Watch

iPure.cz 223/2022, šestý ročník | **Šéfredaktor a zakladatel:** Filip Brož

Redakce: Jan Březina, Jan Pražák, Marek Hajn, Daniel Březina, Jura Ibl, Karel Oprchal, Jan Netolička, Karel Boháček, Martin Adámek, Jakub Michlovský, Jakub Dressler

Editor: Marek Nepožitek | **Grafická úprava a sazba:** Cinemax, s.r.o., www.cinemax.cz

iPurecz, s.r.o., IČ: 06481663 | **Kontakt:** redakce@ipure.cz

Dvojí metr na reklamu

Editorial ■ Jakub Michlovský

Když mi Filip Brož řekl, že editorial je volný útvar, kde si vlastně mohu psát cokoli, zaradoval jsem se. Konečně mohu do celého světa vykřičet, že nerozumím tomu, jak lidi vnímají reklamu.

Velký web, který je z reklamy živ, dostává pravidelnou čůčku od čtenářů, že je té reklamy moc. Uživatelé reklamu intenzivně blokují, web přichází o peníze, následně nasazuje více reklamy a tak pořád dokola. Jediná cesta ven je asi předplatné. A to slovo „asi“ je třeba zdůraznit.

Zajímavé je, že ta stejná skupina uživatelů dobrovolně žere každé video od jůtuberů a každý příspěvek na Instagramu. A zcela dobrovolně za vydatného mlaskání hltají reklamu, velebí své idoly a nechávají se influencovat. Přitom jde často o tu stejnou reklamu, na stejný produkt. Pseudovzory vydatně placené důvěřivostí lidí hýbou celým světem skrze ne vždy zcela jasné přiznanou reklamu. Ale legitimní reklama na webu je zlo, které je třeba zničit.

Snažím se pochopit svět kolem sebe a ve spoustě věcí se mi to i daří, ale tento trend fakt nechápu. Naději mi ale dává to, že když si tu nerovnováhu uvědomuji já, možná si ji uvědomí i další a přestanou velebit lidské billboardy.

Jablka ve veřejné správě – pohled za úřední přepážky a razítka

Magazín ■ Michal Rada

V dnešním článku se trochu netradičně podíváme na to, jak náš stát a úřady myslí na uživatele výrobků Apple. Ale především na to, jak moc se jablečné přístroje v úřadech používají. A pokud ano, jak se na nich pracuje?

A modern, multi-story building with a facade of large, rectangular panels in shades of blue and grey. The building has several tall, narrow windows. The sky is a soft, hazy blue with some light clouds. The overall aesthetic is clean and architectural.

Na iPhony a iPady v rukou jsme si už dávno zvykli. Už to není výsada bohatších nebo jen ukázka prestiže. Co je ve firmách běžné, to často státní správa objevuje se zpožděním. A tak si dnes trochu posvítíme na to, jak se zařízení s jablkem na zádech používají v úřadech. Je to stejně obvyklé jako třeba v našich domácnostech?

APPLE PŘED PŘEPÁŽKOU

Uživatelů se zařízeními od Apple i u nás utěšeně přibývá. Zatímco před několika lety byla kupříkladu návštěva Portálu veřejné správy z iOS spíš raritou, dnes je to zcela obvyklé. Svoje zásluhy na tom má i iPad a jeho relativně nový iPadOS s plnohodnotným Safari, pozadu ale nezůstává pochopitelně ani Mac. S rostoucí chutí lidí využívat onen tak proklamovaný eGovernment samozřejmě roste i chuť, dělat to kdykoliv a s čímkoliv. Ostatně, ne nadarmo je jednou z evropských priorit také takzvaná „technologická neutralita“, která právě zajistí použitelnost s jakoukoliv platformou. Takže i u nás už vidíme nejen doma spoustu Maců a v kancelářích MacBooky a dokonce existuje i pár masochistů, kteří chtějí využívat třeba svoji elektronickou

občanku na iPhoneu. To mimochodem vzhledem k trhu s čtečkami čipových karet pro Bluetooth není nic tak jednoduchého, stále se jedná spíš o geekovské trápení, než o použitelnou technologii. To bohužel vím ze své každodenní zkušenosti. To s iPadem s jeho USB-C je to už o poznání snazší a zcela standard je to pak na Macu s plnohodnotným operačním systémem a všemi základními aplikacemi státu i pro macOS.

Co se týče webů veřejné správy a jejich elektronických aplikací založených na webových technologiích, zde mají applisté u nás spoustu možností. Snad jen stále někde běžící aplikace založené na technologiích Silverlight či Flash, jsou stále z Macu nepřekonatelným oříškem. To, že podle zákonů už takové aplikace nesmí několik let existovat, raději nechme stranou.

Stát se ale učí i jiný přístup ke svým službám, než je webové rozhraní, a tím jsou různá rozhraní API, se kterými mohou pracovat aplikace třetích stran. Z počátku technicky spíš obtěžující přístup z Macu či, nedej bože, iPadu do datové schránky se tak vyřešil právě díky aplikacím třetích stran. Asi tou nejkurioznější je třeba modul do aplikace Mail na macOS pro čtení datových zpráv. Ten vám ale

raději ani nebudu doporučovat, neboť se bohužel už nevyvíjí a i stran funkčnosti a spolehlivosti to není nic vhodného pro běžný život. Ale aplikací jak pro desktopový macOS, tak i pro mobilní jablečné systémy najdete dnes už mnoho.

Stát se stále spoléhá na webové stránky a svět samotných aplikací si vštěpuje jen opravdu, ale opravdu pomalu. A když už nějakou aplikaci úřad přece jen udělá, ani zdaleka se nevyrovná skutečně efektivním řešením z jiných oblastí. I zde bohužel platí, že veřejná správa je s vývojem a ergonomií dost pozadu.

I v rámci tvorby aplikací pro mobilní zařízení ze strany úřadů platí obdobná úskalí jako v ostatních oblastech mobilních aplikací. Vývoj a především testování a zkoušení aplikace pro systém Android je pro vývojáře snazší, než je tomu u aplikací pro iOS. A to bohužel znamená, že existuje i dost aplikací státních institucí, které nejsou hned zpočátku k dispozici pro obě platformy. V historii ale existovala jedna výjimka, která to měla opačně. První verzi mobilního přihlášení do datové schránky a mobilního elektronického klíče jsme měli nejdříve pro platformu iOS. Důvodem bylo to, že aplikace takto náročné

na bezpečnost se naopak docela dobře vytvářejí právě pro jablečnou platformu, protože ta není ohledně opravdového fungování mobilní aplikace tak roztříštěná, jako je tomu u Androidu. Ve většině ostatních případů se ale ukázalo, že vytvářet a distribuovat pracovní verze aplikací mimo oficiální obchod s mobilními aplikacemi (což Android umožňuje) je pro méně zkušené programátory zkrátka jednodušší.

V případě aplikací je zde ale ještě jeden problém. Jako autor, respektive vývojář, řady z nich nebývá uveden příslušný úřad. To tak znamená, že uživatel, který si chce nějakou aplikaci stáhnout, vlastně nemá úplnou jistotu, zda se jedná o aplikaci oficiální či nikoliv. Má to bohužel i svoje právně technické dopady související s vlastnictvím aplikací, a tudíž i s odpovědností za to, aby aplikace dodržovala všechny požadavky. Tohle je problém nejen v české veřejné správě, ale i v celém evropském prostoru. Úřady si prostě stále myslí, že publikovat vlastní aplikaci v oficiálním obchodu je pro ně až příliš velká zátěž a zodpovědnost a raději to tedy hází na dodavatele, čímž mimochodem porušují nejen samotná pravidla správců těchto oficiálních obchodů, ale také zákon.

Ale shrneme-li to, tak uživatel produktů od Apple má dnes takřka srovnatelné možnosti využívat různé služby veřejné správy a jejich nástroje jako uživatelé jiných platform.

APPLE ZA PŘEPÁŽKOU

Trochu zajímavější situace je na druhé straně pomyslné barikády. Jak je to s jablky na samotných úřadech? Ty tam jsou časy, kdy jsem jako jediný chodil na schůze vlády s nestandardními zařízeními a dokonce jako jeden z mála i s tabletem. To se dnes přece jen už i na schůzích vidí stále víc a víc. Problém to začíná být, když se s politiky a vysoce postavenými úředníky začnu na těch schůzích

Naprostá většina zaměstnanců ve veřejné správě pochopitelně používá služební telefony s operačním systémem Android – kvůli ceně i dostupnosti.

o iPadech bavit. Většinou doslova zírají, co vše na svém iPadu můžu dělat já a pak to začne: „Ono nejde se připojit semhle, tohle mi nefunguje, tohle říkali ajťáci, že iPad vůbec neumí...“ A výsledkem je, že sice využívají iPad, ale zdaleka nejsou schopni využít veškerý jeho potenciál pro produktivitu vlastní práce.

TAK, JAK TO TEDY V PRAXI JE?

Naprostá většina zaměstnanců ve veřejné správě pochopitelně používá služební telefony s operačním systémem Android. Jde jak o jejich cenu, tak i o jejich větší dostupnost a také upřímně o trochu snazší správu ze strany ajťáků jednotlivých úřadů. Je ale pravdou, že zejména mezi vysoce postavenými manažery se i v úřadech stále více objevují iPhony a iPady jako služební mobilní zařízení. I přes jejich oblíbenost ze strany funkcionářů to ale přidělová vrásky právě ajťákům. Ti prostě stále ještě na zařízení od Applu nejsou zvyklí, a tak uživatelé většinou nemají takový funkční a aplikační komfort, jako mají uživatelé třeba Androidu. Ono také popravdě řečeno – profesionální správa zařízení Apple v rámci firmy nebo úřadu je daleko složitější. Je tak zcela běžné, že na úřadě funguje

daleko lépe přístup do některých sítí či informačních systémů z Androidu než s jablečných zařízení. Týká se to kupříkladu i přístupů do sítí VPN, kde je daleko více propagováno využívání právě Androidu. Dalším příkladem je přístup k profesionálním nástrojům Microsoftu tam, kde se technologie Microsoft 365 využívají. Bohužel to ale má i svoje poměrně závažné technické důvody, na které navazuje také neznalost ajťáků při správě a možnostech zařízení Apple. Takže tohle asi bude ještě chvíli trvat.

Máme tak paradoxně situaci kdy funkcionáři ministerstev a velkých úřadů již chtějí a mohou jako služební zařízení využívat přístroje od Apple,

MacBooky kvůli ceně a opět pro zcela odlišný přístup ze strany údržby těchto zařízení nejsou ve veřejné správě na uživatelské úrovni prakticky vůbec.

avšak nemají na nich veškeré potřebné funkcionality a přístup do všech systémů.

Ještě dost horší situace je pak s využíváním MacBooku. MacBooky obecně pro svou cenu a opět pro zcela odlišný přístup ze strany údržby těchto zařízení nejsou ve veřejné správě na uživatelské úrovni prakticky vůbec. Když už někde na jedné nějaký MacBook vidíte, jde většinou o soukromé zařízení, a pokud jde o služební notebooky, jsou často vyhrazeny pouze velice úzkému počtu lidí podle jejich profesí a pracovního zařazení. MacBook u tiskového mluvčího, nebo u člověka zodpovědného za vývoj nějaké aplikace se určitě najde častěji než u ministra nebo jeho náměstků. Tady stále dominují notebooky s operačním systémem Windows, a to zejména v situacích, kdy jsou navázané na neveřejné sítě nebo další vnitřní prostředky úřadu. Dalším důvodem je bohužel i to, že stále není standardem webový přístup do aplikací v české veřejné správě. Spousta vnitřních aplikací a informačních systémů je závislá na tom, aby na klientských počítačích běžela na platformě Windows, a pokud jde o aplikace využívající web jako uživatelské rozhraní, ani zde zdaleka ještě nejsme v situaci nezávislého přístupu. Národní architektura sice v teoretické rovině hovoří

o technologické neutralitě, avšak praxe v úřadech je jí stále ještě na hony vzdálená.

Já sám s tím mám velké a upřímně dost negativní zkušenosti. Kamkoliv jsem do úřadu přišel se svým MacBookem, iPadem a iPhonem a chtěl jsem tato zařízení naprosto běžně používat, byl to velký problém. V některých úřadech je dokonce používání zařízení od Apple zakázáno vnitřní směrnici a někteří majitelé iPadu a iPhonů pak musejí žádat o výjimky. O jakékoliv připravenosti ajťáků třeba na MacBook jako vnitřní pracovní nástroj se všemi přístupy nemůže být ani řeč. Vše se řeší individuálně. Dost na koleně a zcela upřímně, kdybych ajťákům neuměl já sám poradit, jak se Apple nastaví a používá, a kdybych nebyl schopen sám obcházet nedostatečnou připravenost, asi bych si na úřadech moc neškrtl.

Ale abych jen nekritizoval, což by bylo dost nefér. Ajťáky k integraci zařízení od Apple také vlastně nic moc nenutí. Běžný úředník prostě dostane to, co dostane, a basta. Takové specialitky jako přání vysokých funkcionářů se pak opravdu řeší individuálně. V úřadech se prostě Apple běžně nepoužívá. Jedním z důvodů je samozřejmě cena, kdy jsou úřady mnohdy nuceny vybírat svá zařízení spíše podle ceny než kvality a udržitelnosti. A tady si Apple se svými byt

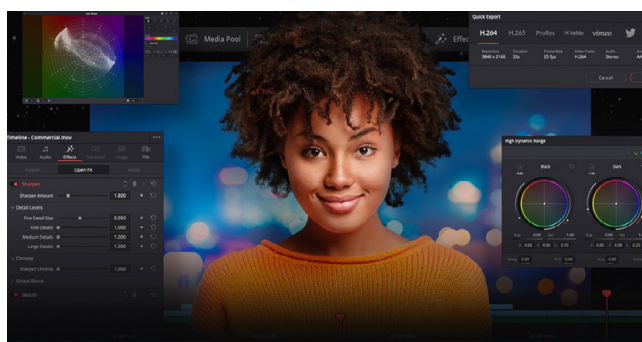
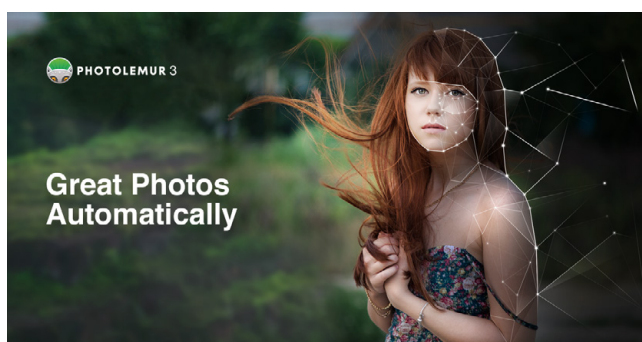
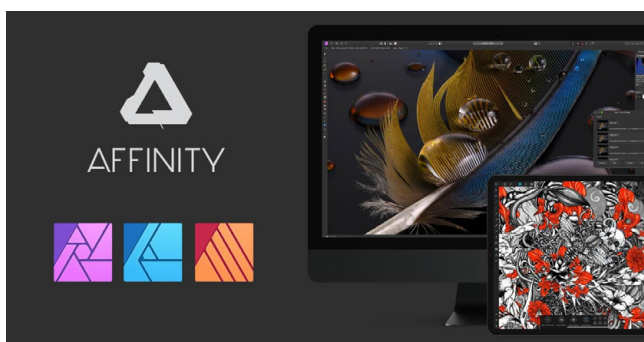
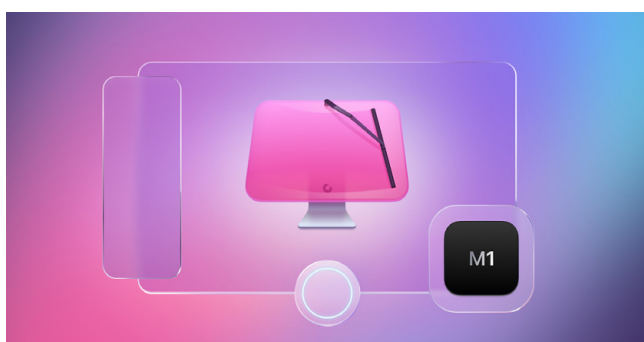
velice kvalitními produkty stran ceny pochopitelně ani neškrtně. Druhým důvodem je to, že zařízení Apple jednoduše nikdy moc nebyla stavěna jako korporátní nástroje a bohužel sám Apple správcům ani softwarově moc nepomáhá. Technologie CDM (Complex Device Management) od Apple buď chybí úplně, nebo je na ní znát, že je dodělávána až v posledních letech. Tady má Microsoft i Google prostě lepší nabídku, s tím my nic neuděláme. A třetím důvodem je nutnost opravdu dobře znát ekosystém Apple. Jako jeden z příkladů uvedu, že co je u Microsoft 365 pro jednotlivce a firmy pouhým jednoduchým přihlášením k účtu, je u technologií používaných on-premise, jako je Exchange či Sharepoint pro uživatele Apple, de facto nepřekonatelná záležitost. Oproti jednoduchému loginu zde totiž ajťák musí nejprve úřadu vytvořit sadu firemních účtů Apple ID a... A raději to popisovat nebudu, protože jen tahle věc by vydala na poměrně obsáhlý speciál celého magazínu. V neposlední řadě stále chybí odborníci, které by veřejná správa mohla ke správě zaměstnat. A bohužel tu máme stále i jakousi nedůvěru v cokoliv jiného než Windows. Desetiletí prověřených postupů prostě stále prohlubuje kořeny a zvykat si na něco jiného je pro všechny zúčastněné dost obtížné.

Top aplikace pro macOS

Magazín ■ Jan Netolička

Ať už Mac používáte chvíli nebo roky, určitě máte nějaké aplikace, bez kterých si nedokážete svou práci na počítači představit. Já jsem si dnes pro vás připravil mé nejoblíbenější aplikace, které mi každý den ulehčují používání mého MacBooku.

CLEAN MY MAC

Známe to všichni. Příplatek za větší paměť MacBooku není zrovna nejmenší. Já jsem několik let používal MacBooky s 256GB úložištěm. Občas to byl boj, ale zvládl jsem to. Dopomohla mi k tomu aplikace Clean My Mac, která se postará o čistotu vašeho Macu. Dokáže mazat duplicitní soubory, vyčistí paměti RAM a mnoho dalšího. Skrz tento program můžete také přímo aplikace odinstalovat, bez toho, aby v Macu zůstaly nějaké nechtěné soubory. Dále umí mazat přílohy ve vašem mailu, mně to funguje s klientem Outlooku. Také vám může připomínat aktualizace aplikací, které jste si nestáhli z AppStore.

Pokud si tedy myslíte, že máte zaplněné úložiště, doporučuji zainvestovat do této aplikace. Cena je 800 Kč na jeden rok. Tedy pořád méně než dokoupení větší paměti.

AFFINITY PHOTO

Skvělá alternativa na úpravu fotografií, pokud si nechcete platit Adobe Photoshop, který vychází vždy minimálně na nějakých 30 EUR (550 Kč) měsíčně. Affinity Photo vás vyjde pouze jednorázově na nějakých 1 500 Kč, ale zažil jsem již slevy, kde se cena dostala na 700 Kč. Affinity nabízí spoustu dalších programů a doporučuji se na ně podívat

v případě, že si chcete například zkusit upravovat fotky na profesionálnější úrovni či třeba sestříhat video. Výhodou je, že se programy ovládají skoro totožně jako programy od Adobe. Přejechte mezi nimi je opravdu snadný. Otevírat dokonce umí i soubory PSD. Nevýhodou pro některé uživatele může být, že se program musí koupit pokaždé zvlášť, pokud používáte jak Windows, tak Mac OS.

PHOTOLEMUR 3

Tuto aplikaci jsem objevil před pár dny. V první řadě je potřeba zmínit, že funguje zcela samostatně a nemůžete do ní zasáhnout. Do programu dáte fotku, fotografii zanalyzuje umělá inteligence a následně ji upraví. Tato aplikace mi přijde hlavně technologicky zajímavá a spíše pouze zkouším, co dokáže. Můžu říct, že mě někdy opravdu příjemně překvapí.

DAVINCI RESOLVE 16

Jeden z mála profesionálních programů na stříhání videí, který je zadarmo. Dá se doplatit i verze Studio, která přináší další výhody, které ale většina lidí stejně nevyužije. Studio stojí 700 EUR.

Davinci je bezkonkurenční v korekci barev a dá se v něm udělat naprosto vše. Můžete jej využít jak na audio, tak na video stříhání či doplnění efektů.

U konkurenčních placených softwarů musíte mít na každou takovou funkci jiný program. U Davinci dostanete toto vše zadarmo a na jednom místě. Jediný limit může být export videa pouze do 2K.

Nelekněte se při prvním vstupu do programu. Vše se může zdát složité, doporučuji si pustit nějaká videa na YouTube, kde je vše vysvětleno. Rozhraní je taky naprosto jiné například v porovnání s Adobe Premiere Pro či Final Cut. Já například Davinci využívám především na úpravu barev.

FINAL CUT X PRO

Tento program přímo od Applu na střih videí stojí již 8 000 Kč. Nejspíše ho všichni znáte, ale za zmínku určitě stojí. Tato aplikace je tedy dostupná pouze na Mac, což je jeho největší výhoda. Já na střih videí střídám Adobe Premiere Pro, Davinci i Final Cut, a právě Final Cut upřednostňuji u větších projektů kvůli jeho rychlosti a optimalizaci. Export výsledného videa je opravdu neskutečně rychlý.

NIK COLLECTION 2

Tento program je spíše jen balík pluginů pro Photoshop, Lightroom a další editační programy. Dá se použít i ve zmíněných nástrojích Affinity. Tato aplikace vám přidá spoustu pluginů a efektů, které vám mohou pomoci zpestřit vaši práci. Kdysi byla

tato aplikace zadarmo, následně ji koupila čínská firma a momentálně stojí okolo 70 EUR (1 700 Kč).

TWEETBOT

Tweetbot je pro mě asi nejlepší aplikace na Twitter. Dostupná je jak pro iOS, tak macOS. Aplikace stojí 250 Kč a stačí ji koupit pouze jednou.

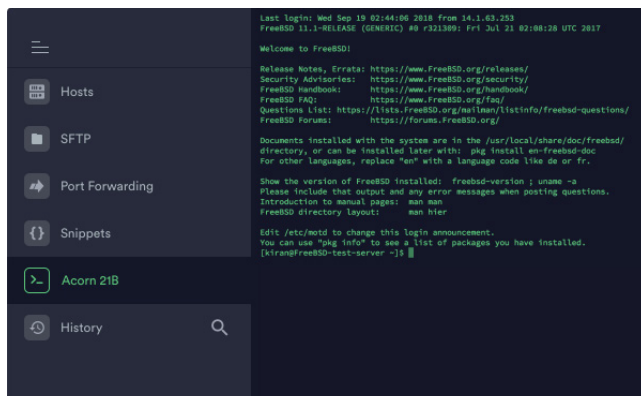
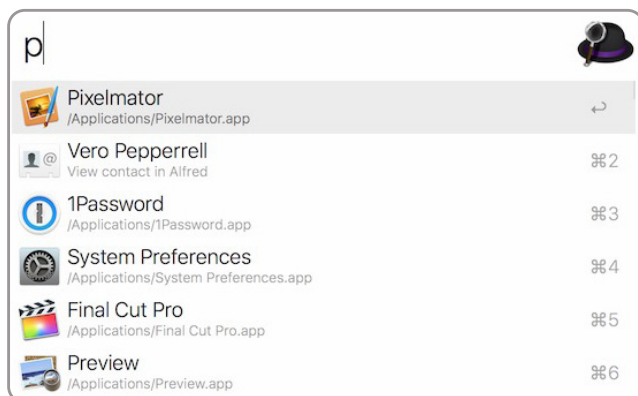
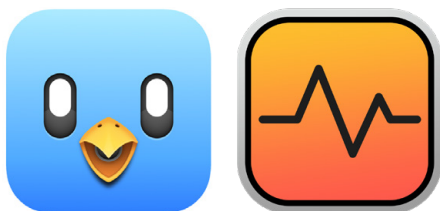
Tento program vám pomůže profesionálně používat Twitter. Dokáže eliminovat zobrazování tweetů, které někdo lajknul a ukáže vám chronologicky jenom tweety od lidí, které sledujete. V praxi se dočtete pouze to, co vás zajímá bez zbytečných tweetů od kamarádů, kteří olajkovali nějakou fotku, která vás nezajímá.

SETAPP

Služba vám za cca 225 Kč nabídne několik desítek aplikací, které si můžete stáhnout a začít používat. Naleznete tam například foto a video editory, programy, které vám pomohou ke správě vašeho Macu a mnoho dalšího. Já jsem se službou již půl roku maximálně spokojen a každý den mi výrazně ulehčuje práci.

BARTENDER

Tato aplikace je součástí Setappu nebo se dá také pořídit zvlášť za 400 Kč. Program se stará

ikonky na Macu vpravo nahoře. Jedním klikem můžete schovat všechny ikonky, které zrovna nepotřebujete.

ENDURANCE

Další aplikace, která se nachází v Setappu, či se dá koupit za 500 Kč. Program se stará o výdrž baterie v MacBooku tak, aby vydržela co nejdéle. Můžete například určit, v kolika procentech se zapne low-power mód, který si navíc můžete sami nastavit přesně podle sebe. Já mám nastaveno omezení výkonu procesoru, dále se mi vypne Bluetooth, WiFi a aplikace na pozadí.

ALFRED

Program slouží k vylepšenému vyhledávání ve vašem macOS. Pokud stejně jako já máte opravdu hodně dokumentů, aplikací a videí, Alfred vám může výrazně pomoci. Jednoduchou zkratkou vám během několika setin sekundy prohledá celý Mac a najde co zrovna potřebujete. Aplikace je celá zdarma.

TERMIUS

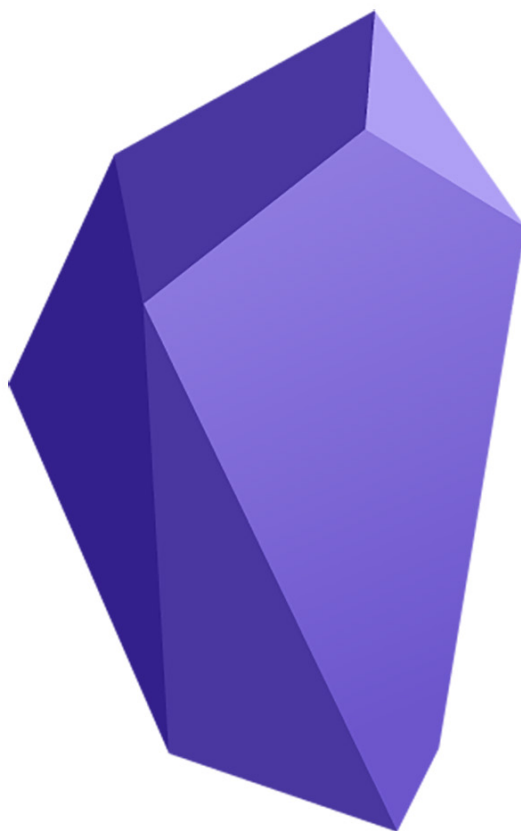
Nyní se přesuneme na mírně pokročilejší aplikaci, kterou běžný uživatel zřejmě nevyužije, ale i tak, si dle mého zaslouží zmínku. Jedná

Aplikace Termius je klient SSH. Zapamatuje si hosty, pod kterými jste se přihlašovali, dovolí vám spravovat port forwarding a mnoho dalšího.

se o aplikaci Termius, která na App Store není žádnou novinkou. Před nedávnem se ale dočkala celkem zásadní aktualizace, která velmi zlepšila její vzhled.

Aplikace Termius je klient SSH, který vám velmi zpříjemní práci, pokud často pracujete se servery. Zapamatuje si hosty, pod kterými jste se přihlašovali, dovolí vám spravovat port forwarding a mnoho dalšího. Aplikace je do jisté míry bezplatná, vždy je k dispozici předplatné za 200 korun měsíčně, ale na základní potřeby ho nebudete muset pořizovat.

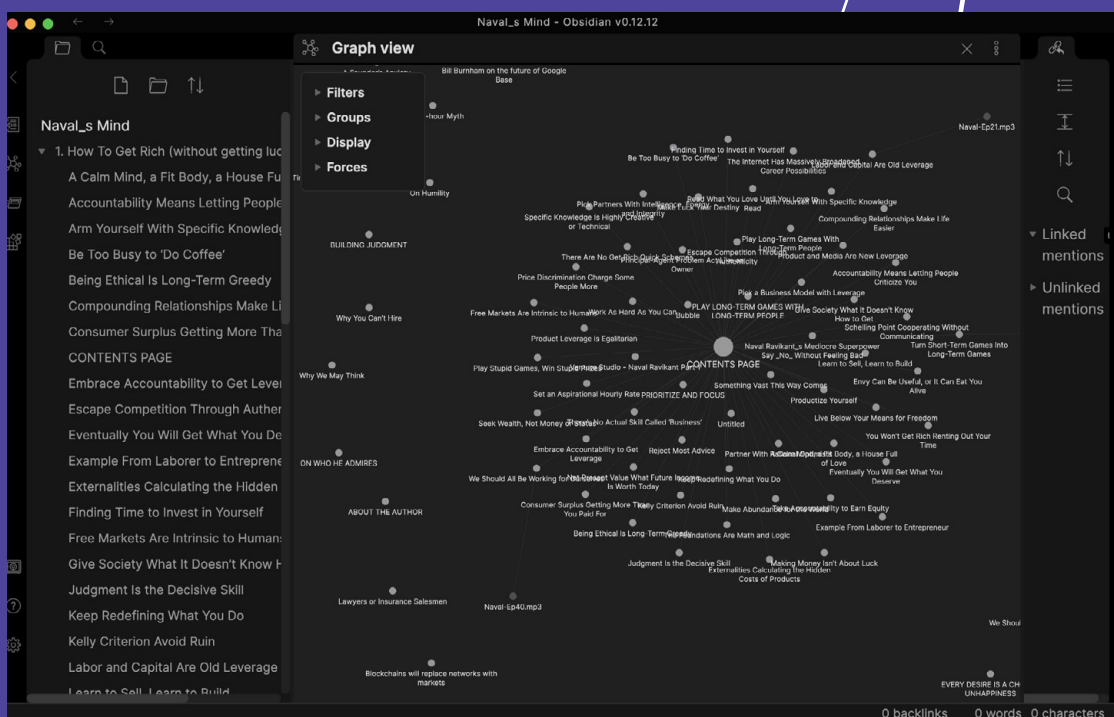
Budu moc rád, když mi napíšete o vašich oblíbených aplikacích, které vám pomáhají s každodenní prací. Tím, že u PC strávím většinu dne, snažím se si ten čas co nejvíce zpříjemnit.

Začínáme s Obsidianem #1

Recenze ■ Filip Brož

Tak dlouho jsem to okolo sebe viděl, až jsem sám neodolal a vyzkoušel. Na mysli mám aplikaci Obsidian, kterou se aktuálně snažím používat nejen na své poznámky. Zjistil jsem totiž, že nabízí neskutečně mnoho věcí a zároveň ji lze používat zcela zdarma. Rád bych se s vámi podělil o své postupné zkušenosti v tomto novém nepravidelném seriálu.

Musím říct, že mi dosud nic nechybělo. **Obsidian** jsem začal používat více ze zvědavosti a rozšíření vlastního okruhu o nové nástroje. Asi víte, že celkem solidně používám nativní **Poznámky** a samozřejmě elektronický **tablet reMarkable 2**. Na tom se vůbec nic nemění, tedy zatím.

O aplikaci Obsidian jsem poprvé slyšel již v loňském roce. Setkal jsem se s ní nejen na Twitteru, ale především pak ve specifických skupinách na Facebooku, jejichž tématem jsou chytré poznámky. To mě přivádí ke **stejnomené knize** od nakladatelství Jan Melvil, kterou jsem loni četl a odnesl si z ní pár nových poznatků. Nutno podotknout, že Obsidian můžete začít používat hned teď, bez jakýchkoliv dalších znalostí.

Pokud si však knížku přečtete, myslím si, že budete mít mnohem větší nutkání začít používat právě Obsidian či jinou podobou aplikaci, například **Roam Research**. Právě tu, jsem loni na podzim nainstaloval do svého MacBooku a chvíli si hrál a zkoušel. Vůbec mě to nezaujalo. Čím jsem starší, tím méně mám rád aplikace a nástroje typu „nejprve se mě nauč ovládat, a pak mě krm daty“. Jednoduše řečeno, nechci trávit hodiny a dny učním se, jak aplikaci ovládat. Chci se to učit nejlépe za pochodu.

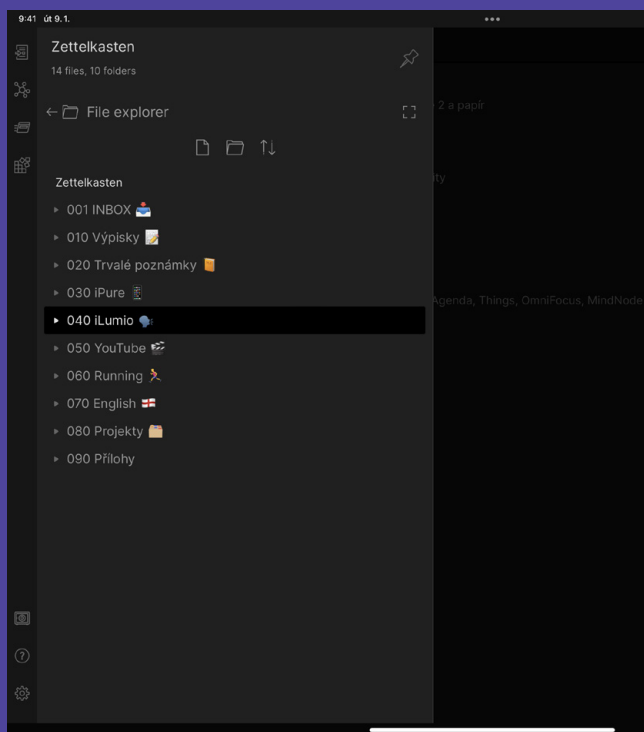
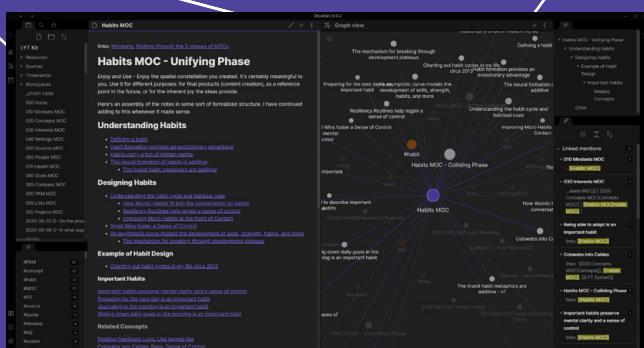
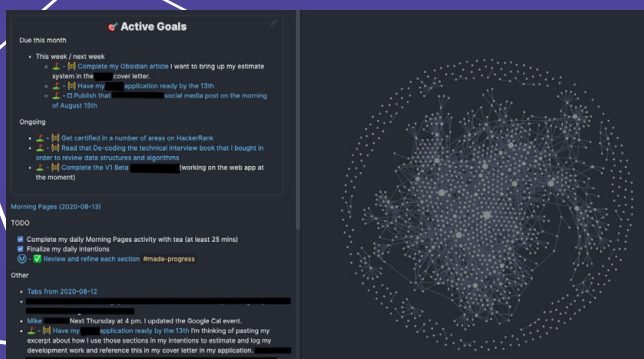
Řekl jsem si, že chytré poznámky nejsou nic pro mě. Nejsem student vysoké školy, ani aktuálně nepíšu diplomovou práci. Texty a knihy píšu v systému Markdown či v Pages, když potřebuji spolupracovat s více lidmi.

PROČ OBSIDIAN?

V loňském roce také proběhla naše další **online konference** magazínu iPure. Na ni mimo jiné vystoupil Daniel Gamrot, který již více než půl roku Obsidian aktivně používá. Jeho 45 minut mě přesvědčilo, že téhle appce prostě musím dát další šanci.

Když píšu tyhle řádky, používám Obsidian 14 dní. Záměrně chci tento seriál psát s tím, jak se bude zvyšovat moje úroveň v Obsidian. Rychle totiž přijdete na to, že nastavováním a „zkrášlováním“ můžete strávit ne hodiny, ale doslova týdny, což je lehce v rozporu s tím, o čem jsem už psal.

Obsidian na první pohled vypadá jako další aplikace, co podporuje Markdown. To je sice pravda, ale když se na ni podíváte trochu hlouběji, zjistíte, že nabízí mnohem, ale mnohem více. Mě osobně třeba hrozně ušarovaly odkazy, a to nejen externí na nějaké stránky, ale především interní, tedy vzájemné prolínání jiných poznámek. Ale to trochu předbím...

JAK NA TO

Výhodou Obsidian je, že je to multiplatformní aplikace, a to naprosto ve všem. Klidně nemusíte používat jediné zařízení Apple, nebo naopak být do ekosystému Applu ponořeni až po uši. Existuje aplikace pro Mac, Linux, Android a samozřejmě iOS (iPadOS). Stačí jít jen na stránky Obsidian a stáhnout požadovanou verzi. Já jsem začal na Macu. Aplikaci lze k plné spokojenosti používat zdarma. Jsou tu samozřejmě různé možnosti, jak můžete vývojáře podpořit, ať už jednorázově či měsíčně, a získat za to nějaké drobné výhody. Já osobně to zatím nepotřebuji, uvidíme časem.

Jakmile si Obsidian do svého Macu stáhnete a nainstalujete, nejprve musíte vytvořit svůj „trezor“. Jde jednoduše o váš účet, ve kterém budete mít vše uloženo a zároveň synchronizováno. Pokud byste chtěli využít servery Obsidianu, musíte právě začít platit nějaké předplatné, ale zdarma můžete ihned využít váš iCloud, Dropbox či klidně OneDrive.

Osobně jsem zvolil iCloud, a to hned z několika důvodů. Prvním je samozřejmě důvěra v Apple a ochranu dat. Dalším důvodem je rychlost a plná kompatibilita na všech mých zařízeních. Jakmile jsem si zdarma stáhl Obsidian na iPhone či iPadu, ihned jsem viděl svůj pojmenovaný trezor (účet) a svoje vytvořená data. Synchronizace je rychlá jako

u jiných služeb iCloudu. Napíšu poznámku a ihned vidím změny na všech svých zařízeních.

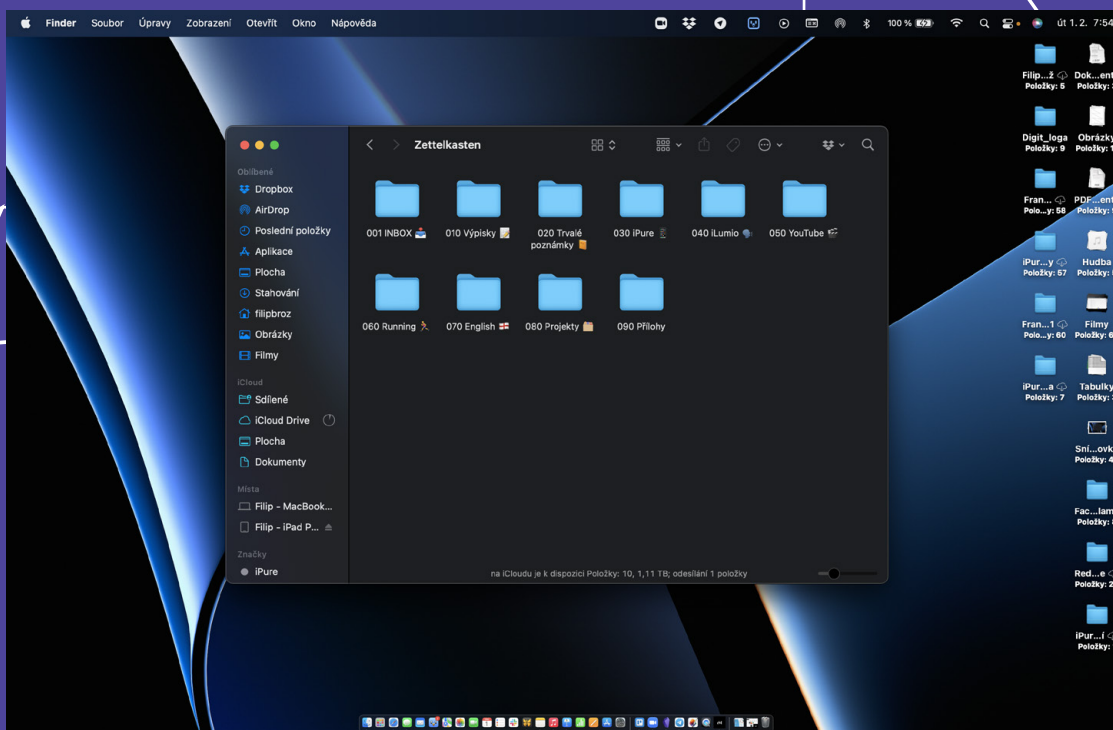
Výhodou je také to, že v Macu vidím skrze Finder kompletní adresář, a to včetně všech poznámek. Stačí jen mrknout do iCloud Drive – Obsidian a vidím svůj pojmenovaný trezor (Zettlerkasten). Pojmenoval jsem si ho zatím stejně jako Dan Gamrot a asi to i nechám, jelikož tento název vychází ze stejnojmenné metody a knihy.

Vidím kompletně všechny vytvořené složky a především pak poznámky v souborech s koncovkou *.md (Markdown). Díky tomu vím, že je to prostá poznámka, kterou otevřu kdekoli a kdykoliv. Osobně texty píšu v Markdown aplikaci Ulysses, takže si to mohu otevřít například zde nebo klidně jen v obyčejném náhledu.

V rámci aplikace Obsidian mohu jakýkoliv text ihned zkonvertovat do jiného formátu (PDF a další) a komukoliv poslat. Klidně i vložit do těla e-mailu. Velmi se mi líbí, že poznámky mám jednoduše na dosah a mohu je snadno zálohovat, přesouvat či s nimi jinak pracovat.

CO POTOM

Jakmile máte vytvořený účet, stačí jen Obsidian krmit daty. Sám se stále rozkoukávám a objevuji nové a nové funkce. Jako první jsem si však vytvořil jednoduché

složky. Vlevo nahoře jsem klik na tlačítko Nová složka a hotovo. Ještě předtím si dokonce můžete vybrat, zda bude Obsidian v angličtině nebo češtině.

Se složkami a výchozím nastavením stále pracuji. Zatím jsem si to udělal velmi podobně, jako to mám v Poznámkách a vlastně i Dan Gamrot to ukazoval na videu. Již dlouho využívám emotikony a také jsem tam přidal čísla, abych později mohl přidávat nějaké podsložky či další projekty.

Hned vedle složky máte tlačítko na novou poznámku. Tu stačí pojmenovat a začít psát. Díky systému Markdown můžete využívat různá znaménka, formátování, přidávání odkazů či klidně obrázků a dalších souborů. O tom bych se roze-psal v samostatném článku s odstupem času.

Jednotlivé poznámky si pak jednoduše přesouvám do vytvořených složek, nic těžkého. Doporučuji si také vytvořit nějaký Inbox, tedy centrální poznámku či složku na vaše nápady a myšlenky, které přijdou během dne. Na třídění je čas vždy večer nebo naopak ráno. Záleží, jaké máte návyky a priority.

V ČEM JE TEDY NEJVĚTŠÍ VÝHODA?

Kromě toho, že lze používat zdarma a má plnou podporu pro Markdown, je tu také komunita a podpora. Když se podíváte do nastavení, můžete si vyhledat nespočet různých pluginů a rozšíření pro

vlastní úpravu svého trezoru. Na internetu rovněž naleznete mnoho videí a inspirativních návodů.

Pro mě osobně jsou největším lákadlem odkazy, a to nejen externí, ale především interní. To, že si k poznámce mohu přidat odkaz na webové stránky, asi nikoho nepřekvapí, ale co když si uděláte interní odkaz na svoji předchozí poznámku. Takhle to děláte nějakou dobu a následně si vyvoláte obrovský graf (myšlenkovou mapu), kde vidíte vše provázané a spojené. Najednou získáte úplně jiný přehled.

Nevím, jak vám, ale mně se často stává, že si sice udělám poznámku o nějaké zajímavé myšlence z knihy, konference či podcastu, ale pak zapomenou, že jsem si kdy něco udělal. Když to udělám v Obsidian a přidám nějaké hashtagy a interní odkaz na dané téma či jinou podobnou poznámku, vždy se mi to vzájemně propojí jako synapse v mozku.

Obsidian je také silný v klíčových slovech, vyhledávání, a to včetně OCR a také klávesových zkratkách. Zvláště na Macu můžete být velmi produktivní a Obsidian se může stát vašim druhým mozkem, jak sami vývojáři tvrdí.

Bude to chtít ještě nějaký čas, více dat a zkušeností, ale už teď věřím, že Obsidian je přínosný. A klidně ho můžete kombinovat s reMarkable či Poznámkami od Applu. Více se o tom roze-píšu v dalších dílech.

| Dál jsme si blíží

Magazín ■ Karel Oprchal

Pro mnohé z vás už není tajemstvím, že sociální sítě jsou pro mě obecně zajímavou materií. Tento zatím zřejmě nejúspěšnější výdobytek internetu fascinuje svojí využitelností, ohebností a rozmanitostí. I přes zlé algoritmy, které mají snahu nás držet v bublině, existují na sociálních sítích místa, která nám dávají možnost nahlédnout a dozvědět se o věcech, o nichž by dřívější generace ani nenapadlo uvažovat.

Můžeme hned začít pradávným problémem Marka Zuckerberga a jemu podobných, kteří hlásají neomezenou prospěšnost sociálních sítí a naši zářnou budoucnost díky nim, zatímco ti na druhé straně barikády budou nadávat na úplnou ztrátu soukromí, vykořenění a nepřírozenost. Pravda bude bezpochyby zase ležet někde uprostřed. Sociální sítě nepopíratelně přinesly na tento svět něco, co tu ještě nikdy nebylo, dovedly nás propojit způsobem dosud nevídaným a všechno násobně zrychlily. Pokud se tento jejich aspekt bude i nadále šlechtit a rozvíjet, ale ne zneužívat, může nás potenciálně čekat dobrá budoucnost, kde lidé se sociálními sítěmi umně splynou, budou umět je využívat v jakési zdravé míře a budou rozlišit, co je realita a co virtuálno a kde leží pomyslná hranice. Budou umět říct, jaké věci na sociálních sítích mohou fungovat a kde fyzický kontakt nenahradíte. A zároveň budou gramotní a budou umět zacházet s daty a vlastní identitou. Prostoru pro chybu tu je mnoho, o tom jsme se společně přesvědčili již několikrát, nicméně já poslední dobou přicházím na jev, který mě vlastně docela uklidňuje.

KRÁTCE A NA STOJÁKA

Po vzoru TikToku jsme byli v průběhu posledních let svědky adaptace i jiných velkých sociálních

sítí na tuto inovaci. Instagram (Reels), Snapchat (Spotlight) i YouTube (Shorts) přišly postupně s vlastním formátem krátkého vertikálního videa, který i jejich uživatelům umožní vytvářet cokoliv od hudebních videí po krátké skeče a vtipné scénky. A taky je to holý konkurenční boj. Celé to vlastně skončilo tak, že se na všech sítích dočkáte více méně toho stejného, ale to se asi dalo očekávat. Co však mě docela překvapilo, je obsah, jaký se uživatelé obecně rozhodli produkovat.

Podobně jako na YouTube dnes najdete obsah všeho druhu a dovede vám tak posloužit jako jediný zdroj informací i zábavy, i u TikToku se dají (bohužel) strávit hodiny. Když pomíneme prchavé trendy a vtipky, lidé jsou skutečně schopni prostřednictvím sociálních sítí sdílet do světa veškerá moudra a šířit osvětu o tom, o čem by se bez tohoto formátu normálně nikdy ani nevedla řeč. A celý ten vtip spočívá v tom, že někomu něco prostě přijde zajímavé nebo důležité a rozhodne se to dát ven. Pokud i toto byl cíl vzniku sociálních sítí, potom to dopadlo opravdu dobře.

Nejlepší je, že videa, která nejsou primárně určena pouze zábavě, se na všech sociálních sítích těší velkému úspěchu, stejnému jako každý jiný typ videa. Sledující dávají tvůrcům zpětnou vazbu, aby pokračovali v zajímavé tvorbě dál, protože se

jim líbí v krátkém časovém úseku vstřebat zhuštěné množství informací a swipnout dál. Ukazuje se na tom jeden důležitý fakt – lidi se obecně rádi učí, jsou zvědaví a rádi se něco dozvědí. Zásadní je pouze způsob, jakým jim to podáte. I nás na škole učí metodu KISS – Keep It Short and Simple. Pokud chcete, aby vás lidi poslouchali, udrželi vaši myšlenku a navíc i chápali a pamatovali si, co jste jim řekli, musíte mluvit jednoduše. A přesně takové „učení“ na sociálních sítích je.

ZAJÍMAVOSTI I VZDĚLÁNÍ

Nemusí se jednat vyloženě o učení, protože to je obecně docela složitý a hlavně nějaký cílený proces, nicméně tak jako tak je získávání nových informací bezpochyby výsledkem sledování sociálních sítí. Co jsme v poslední minisérii o sociálních sítích nezmnínili, je to, že např. na TikToku se rozmáhají různé tipy a triky, rady, návody anebo jenom videa lidí, kteří mají nějakou nevšední, byť relativně primitivní práci, a lidi to neskutečně baví a zajímá. Lidé dávají dohromady cokoliv od receptů a návodů na výrobu něčeho, přes tipy do školy a správný český pravopis, po pravidla silničního provozu, jak uspět na zkouškách z autoškoly a jak se učit na testy a zkoušky. Regulérně na vás docela často vyskočí opravdu užitečný a relevantní obsah. Odkud se vzal?

Přisoudil bych to další lidské přirozené vlastnosti, a sice výřečnosti. Lidi se stejně rádi o něco podělí, jako rádi něco dostanou. Lidé rádi dávají svoje umění na odív, a když to je co k čemu, zbytek nadšeně poslouchá. To je vlastně celý princip naší existence. Kdybychom neměli přirozený zájem o svět okolo nás, nic bychom jako společnost nedokázali. Ale protože máme péči a starost a jsme zvědaví, svoje zkušenosti, znalosti a dovednosti sdílíme dál. Sociální sítě pak poskytují úplně perfektní masové médium na sdílení veškerého tohoto obsahu, který lidi zjevně chtějí vždy dávat ven, jenom neměli jak, anebo to ještě neuměli správně uchopit.

Co mi osobně přijde úplně nejlepší, kromě videí vyloženě zaměřených na vzdělávání, jsou taková ta videa typu ASMR nebo „vytvořeno jen tak,

Mezi videi můžete najít muže, který v přístavu kuchá tuňáka, pokladače s parketami nebo kachličkami, natěrače, instalatéry, učitele a jiné řemeslníky.

protože to vypadá dobře“. Mezi těmito můžete najít muže, který v přístavu kuchá tuňáka, pokladače s parketami nebo kachličkami, natěrače, instalatéry, učitele a jiné řemeslné pracovníky, kteří se z nějakého, ať už estetického či jiného, důvodu chtějí podělit o proces a výsledek svojí práce. Miliony lidí pak na to koukají a podle mě je to snad poprvé v historii (krom dob komunismu), kdy běžný dělník mohl dostat tolik kolektivní pozornosti, aniž by se o to prosil. Zatímco to kdysi bylo národně řízeno, v tomto případě jde ta regulace zevnitř, zespona a i přes tlak na kariérní růst a milion titulů za i před jménem mají nejen mladí lidé možnost zjistit, jak zajímavá, a možná i zábavná, může práce rukama být. A třeba ji tak jednou budou chtít sami dělat. Není na tom totiž nic špatného, když upřímně obdivujete člověka, který precizně vykuchá rybu, nebo dělníka, co dovede odborně nanést jakousi pastu pod kachle. Každé povolání má svoji úroveň profesionality a považovat ty vzdělanější za a priori lepší druh lidí než ty, kteří radši vaří ve velké kuchyni nebo staví jiným lidem domy, je holý nesmysl a nepochopení.

PROTI PROUDU

Vypadá to tedy, že nám pomalu může k rozumu dospívat generace lidí, kteří budou mít díky

Každé povolání má svoji úroveň profesionality a považovat ty vzdělanější za a priori lepší druh lidí než ty, kteří radši vaří nebo staví domy, je holý nesmysl.

naprosto přirozenému chování ostatních úplně jiné priority než já a generace přede mnou. Místo nekonečného upínání se na vzdělávací systém si půjdou cestou podnikání a práce rukama, která bude úplně odlišná od nějaké práce ve vytopené kanceláři v kostýmku – ale na co by jim taková práce byla, kdyby je nudila až do nejdelší smrti? Hnat se za vizí, o které nám někdo tvrdí, že to je komfort, může být pro jiného úplná nuda a přiznat si, že chci z vlastní vůle pracovat rukama? Pamatuju doby, kdy to někdo považoval až za ponižující. A tím jsme se dostali až sem, kdy nemá kdo stavět cesty a uklízet. Potřebujeme všechny profese bez rozdílu a je dost možné, že nám právě sociální sítě v budoucnu mimoděk pomohou tento problém částečně vyřešit.

Kdo nesbírá, není applista!

Magazín ■ Jakub Dressler

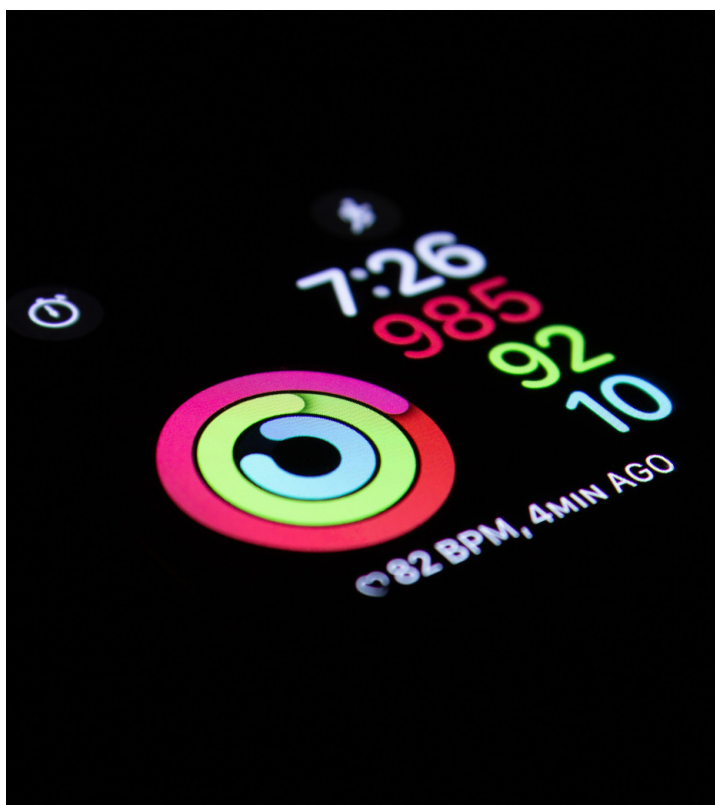
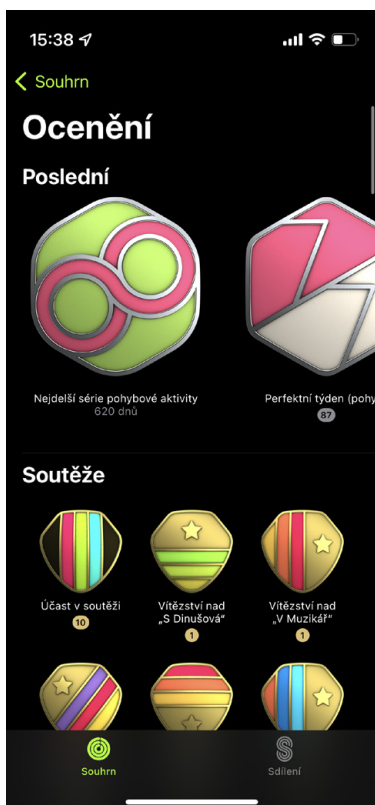
Miluju statistiku. Můj iPhone má v sobě statistiky všeho, co jsem vypil za poslední tři roky. Do Zdraví si zapisuju snad úplně všechno, včetně teploty. Když jsem si před dvěma roky pořídil Apple Watch 5. generace, velkou většinu dat si už nemusím zapisovat ručně, ale dělají to za mě rovnou moje hodinky. Applovské chytré hodinky mě ale neuchvátily jen tímto, uchvátily mě i systémem odměňování – odznaky za splnění cíle.

Když nad sebou přemýšlím, zjišťuji, že jsem typický „Apple člověk“. Jsem asi ten nejobyčejnější uživatel. Dokonale mi sedí AirPods i EarPods v uších, miluju systémové aplikace a jakoukoli novinku beru (minimálně ze začátku) absolutně nekriticky. A taky na mě platí všechny ty kalifornské „figle“. Vím, že ne všichni by se mnou souhlasili. Mnozí považují systém odměňování aktivity za velice neefektivní a já to částečně chápu. Apple Watch nevědí, že když jdete jeden den na výlet do lesa a máte velký nárůst aktivity, který je ale jednorázový, tak vás prostě nemůžou další den povzbuzovat ke stejnému výkonu. Velice směšně to působí u člověka, který má sedavé povolání, stejně jako já. Jak dlouho jsme jen čekali na to, abychom si mohli upravovat cíle... Na tom by Apple mohl rozhodně zapracovat. Zdá se, že je to zase jeden z nedodělků kalifornského giganta.

Odznaky se jim ale povedly. Je to takové sbírání „bobříků“ v novém. Apple Watch vám dávají odměny, které jsou designově krásně provedené, a jejich sbírání opravdu zábavné. Pojďme se podívat, jak jich nasbírat co nejvíce.

STANDARDNÍ ODZNAKY

Odznáček je opravdu hodně. První skupinu bych ale nazval jako standardní. Ty většinou získáte,

ani o tom nevíte. Patří mezi ně třeba Nejdelší série pohybové aktivity. Toto ocenění získáte za dosažení nejdelší série každodenní pohybové aktivity podle hodnot, které si sami nastavíte. Pokud uzavřete kroužek pohybové aktivity minimálně stokrát, dostanete 100 pohybových aktivit – stejně jako u dalších milníků končících u 3 000 dnů. Jestliže svůj denní cíl překonáte o 200 %, získáte nový odznáček – Pohybový cíl na 200 %. To stejné vás čeká při 300 % a 400 %. Můžete získat i rekordní odznáček, který vám připomene, jaký byl váš denní rekord pohybové aktivity nebo minut cvičení. Pokud každý den splníte všechny „kroužky“, tak vás na konci týdne čeká odměna ve formě čtyř odznaků Perfektní týden – pohyb, cvičení, stání nebo veškerá aktivita. Jestli budete opravdu důslední, nemine vás Perfektní měsíc. Toto ocenění je za zvládnutí uzavření všech kroužků každý den měsíce.

Apple se vás ale snaží neustále motivovat. Proto vám chce na míru připravit Měsíční výzvu. Tady bych už byl trochu kritický. Já chápu, že v Kalifornii mají zimu trochu jinou, ale 40 minut cvičení nebo 10 kilometrů denně během dnů, kdy je venku -5 stupňů, vážně nejde. Apple Watch je totiž upravují podle toho, jak jde vaše kondice nahoru nebo dolů. Vůbec nepočítají s tím, že byste byli nemocní, limitovalo vás počasí nebo uzavřené fit-centrum. Ale vraťme se k odznaku. Zadání zní celkem jasně. Prostě každý den průměrně dosáhnout určité hodnoty fyzické aktivity. Pokud to jeden den nezvládnete, máte možnost to další dny dohnat. Já jsem se setkal s výzvami spálených kalorií, určitého počtu minut nebo jednotek cvičení, počtu kilometrů nebo uzavření jednoho, popřípadě všech kroužků. Konkrétní počty se ale liší podle vaší kondice. Pokud jste třeba přestali cvičit a už nezvládáte plnit tyto měsíční výzvy, Apple Watch

Spoustu odznaků můžete získat za jednotlivé sporty. Jakýkoli sport, který nativně podporují vaše hodinky, má tento odznak.

vám dají pomyslnou laťku níž, aby vás pomalu motivovaly k lepším výsledkům.

Další skupinou jsou odznaky za cvičení. Patří tam například 7 cvičení v týdnu. Získat tento odznak je poměrně jednoduché. Stačí si 7krát během týdne zapnout cvičení přes aplikaci Cvičení na vašich hodinách a odznak je váš. Spoustu odznaků můžete získat za jednotlivé sporty. Jakýkoli sport, který nativně podporují vaše hodinky, má tento odznak. Pokaždé, když vyzkoušíte s hodinkami na zápěstí nový sport, dostanete odznak První (něco), například První plavání, První výlet nebo První běžecký trénink. Tyto odznaky jsou stříbrné. Úplně stejné, jen ve zlaté barvě, získáte při překonání rekordu v daném sportu.

SOUTĚŽE

Tahle skupina mě náramně baví. Jakmile se ukáže, že někdo z mých známých má Apple Watch, hned s ním chci soutěžit. A sem tam jsou to vážně nervy. Jde o to, že máte 7 dní na to, abyste každý nasbíral až 600 bodů za den. Kdo má víc bodů, vyhrává. Body získáváte za každou pohybovou aktivitu, každé cvičení nebo každou neprosezenou hodinu. Vývojáři se postarali o to, aby žádný z odznaků nebyl stejný, takže i když jsem už vyhrál nad 7 mými přáteli, nemám ani jeden stejný. Navíc dostanete odznak za Účast v soutěži, a to i když nevyhrajete.

LIMITOVANÁ EDICE

Tuto kategorii mám asi nejraději. Na získání máte omezený čas a jsou jedinečné – máte prostě jen jednu neopakovatelnou možnost. Když to nezvládnete, máte smůlu. Jsou vydávány k příležitostem významných dní nebo i měsíců. Výzva Unity – Měsíc černošské historie, Výzva k Měsíci srdce, Výzva Národní parky nebo Výzva ke Dni Země jsou jen některé z nich. Některé se opakovaně vracejí každý rok, ale jak jistě chápete, pokaždé s jiným rokem. Je škoda, že této skupině nevěnuje Apple více pozornosti. Navíc spousta těchto významných dní se týká USA. Mě by třeba hodně bavilo soutěžit o odznak týkající se výročí naší země nebo jiných svátků připravených na míru České republice.

Sbírání odznaků je opravdu zábava. Pokaždé, když mi hodinky cinknou a já vidím, že jsem něco splnil, zvedne mi to alespoň trochu náladu. Chápu, že se nic nestane, když je někdo sbírat nebude. Ale u mě Apple vzbudil určitou obsesi. Naštěstí nejsem moc nemocný, ale představa, že bych neuzavřel jeden ze svých kroužků, mě děsí. Já vím, je to hloupé, ale je to tak. Zatím jsem vynechal jen jeden. Jeden den jsem neuzavřel kroužek cvičení, ale pohybovou aktivitu jsem ještě nikdy nevynechal. Nikdy za posledních 620 dnů. Možná jsem blázen, ale jedno je bez debat – odznaky změnilý můj život!

NEXT →